

Слово
про Б. Є. Патона

В. І. Лялько

Державна установа «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі»
Інституту геологічних наук Національної академії наук України, Київ, Україна

ІЗ ВДЯЧНІСТЮ ЗА ПОСТІЙНУ ПІДТРИМКУ

Президенту Національної академії наук України Борису Євгеновичу Патону притаманні риси постійного пошуку нового у різних напрямках науки і технології. Тому він надавав незмінну підтримку роботам з дистанційного зондування Землі в Україні. Так, у 1987 році з його ініціативи була створена у ВНЗ АН УРСР Наукова рада з проблеми «Вивчення природних ресурсів дистанційними методами» (Постанова Президії АН УРСР № 186 від 29.05.1987 р.), у 1992 році утворено як самостійну юридичну особу України Державну устанovu «Науковий центр аерокосмічних досліджень Землі» ІГН НАН (Постанова Президії АН України № 150 від 20.05.1992 р.), діяльність якої протягом 1992 — 2017 рр. п'ять разів розглядалась на Президії НАН України, незмінно одержуючи від Б. Є. Патона позитивні оцінки. Як очільник Комітету з Держпремій України в галузі науки і техніки Борис Євгенович Патон тричі підтримав роботи співробітників нашого Центру, які були відзначені вказаними державними преміями у 2004, 2005 та 2011 роках.

Ми широко вдячні Борису Євгеновичу за постійну увагу та підтримку ДЗЗ як одного з найперспективніших напрямів сучасних космічних досліджень. Борис Євгенович особисто приймав участь у популяризації сучасних досліджень Землі з космосу, написавши передмови до ряду монографій українських дослідників із вказаної тематики, зокрема:

- передмова президента НАН України Б. Є. Патона та Генерального директора Національного

космічного агентства України до «Атласу тематично дешифрованих космознімків території України» «КОСМОС—УКРАЇНИ» / Під ред. членів-кореспондентів НАН України В. І. Лялька та О. Д. Федоровського. — Київ, 2001. — 106 с.;

- передмова Президента НАН України, академіка НАН України Б. Є. Патона до монографії «Изменение земных систем в Восточной Европе» / Отв. ред. В. И. Лялько. — Киев, 2010. — 586 с.

Типове і широко відоме приязне, дружнє, товариське ставлення Бориса Євгеновича до людей і співробітників НАН України, зокрема, можна проілюструвати знімком з мого особистого архіву.

Президент НАН України вручає Диплом лауреата Держпремії України в галузі науки і техніки директору ЦАКДЗ ІГН НАН України В. І. Ляльку (2004 р.)

ПЕРЕДМОВА

Суттєве збільшення впливу діяльності людства на екосистему Землі значно підвищило потребу в об'єктивній інформації про стан цієї системи при прийнятті урядами і промисловістю обґрунтованих рішень, зв'язаних з проблемами забруднення навколишнього середовища, керування природними ресурсами і глобальної зміни

клімату. Для вирішення цих загальнолюдських потреб у 1995 році здійснений запуск першого космічного апарата національної космічної системи спостереження "Січ-1". У 1999 році відповідно до спільної заяви Президентів України та Російської Федерації від 31 травня 1997 р., здійснено запуск багатофункціонального природоресурсного космічного апарата "Океан-О".

Несприятливий екологічний стан геосистем України стимулює проведення робіт для розвитку космічних методів та вдосконалення технічних засобів отримання і обробки матеріалів дистанційного зондування Землі. У зв'язку з цим, Національне космічне агентство та Національна академія наук України приділяють велику увагу щодо впровадження результатів космічної діяльності в різні галузі економіки. Цей науково-методичний атлас може бути посібником, що ілюструє на реальних космічних знімках деякі можливості практичного використання космічної інформації для вирішення різноманітних проблем природокористування і охорони довкілля.

Сподіваємося, що результати, одержані під час першого року виконання програми польоту КА "Океан-О", які представлені в цьому атласі, збагатять світовий досвід дослідження Землі і будуть корисними при вирішенні актуальних для України природоресурсних та природоохоронних задач.

**Президент
Національної академії наук України**

Б. Є. Патон

**Генеральний директор
Національного космічного агентства
України**

О. О. Негода

Существенное увеличение влияния деятельности человечества на экосистему Земли значительно повысило потребность в объективной информации о состоянии этой системы при принятии правительствами и промышленностью обоснованных решений, связанных с проблемами загрязнения окружающей среды, управления природными ресурсами и глобального изменения климата.

Неблагоприятное экологическое состояние геосистем Восточной Европы и, в частности, Украины стимулирует проведение работ по развитию космических и компьютерных технологий для получения и обработки материалов дистанционного зондирования Земли с целью выявления и прогнозирования изменений земных систем. В связи с этим Национальная академия наук Украины и Международный институт прикладного системного анализа уделяют большое внимание внедрению результатов космической деятельности в разные области экономики.

Эта монография может быть пособием, которое иллюстрирует на реальных примерах возможности практического использования космической и компьютерной информации для решения разных проблем природопользования и охраны окружающей среды, в частности уменьшения загрязнения окружающей среды, в том числе концентрации CO_2 и других парниковых газов в атмосфере, защиты видов и биоразнообразия.

Надеюсь, что результаты, представленные в этой монографии, обогатят мировой опыт исследования Земли и будут полезными при решении актуальных для Украины и других стран Восточной Европы не только природоресурсных и природоохранных задач, но и могут быть использованы при решении пищевой и энергетической проблем, а также содействовать наведению мостов взаимопонимания между наукой и исполнительной властью.

Президент Национальной академии наук Украины, академик НАН Украины

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Патон' (Paton).

Б.Е. Патон